

Objęte kontrolą NIK przedszkola publiczne i niepubliczne zapewniały przedszkolakom odpowiednie warunki do osiągnięcia gotowości szkolnej. Placówki te miały wykwalifikowaną kadre, odpowiednio przystosowane sale i sprzęt dydaktyczny. W ocenie NIK niepokojącym sygnałem może być ograniczenie w niektórych gminach wymiaru zajęć dodatkowych, jednak Izba wskazuje przede wszystkim na pierwsze pozytywne efekty programu "Przedszkole za złotówkę": obniżenie opłat w przedszkolach publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje pierwsze pozytywne efekty wejścia w życie rządowego programu „Przedszkole za złotówkę”. Na zmianie zyskali przede wszystkim rodzice przedszkolaków - w skontrolowanych gminach nastąpiło znaczące obniżenie wysokości opłat za korzystanie z publicznych przedszkoli. Zmiana była korzystna także dla samorządów - gminy zyskały dodatkowe źródło finansowania wychowania przedszkolnego w postaci dotacji z budżetu państwa.

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą, począwszy od 1 września 2013, gminy ograniczyły wysokość opłat w publicznych przedszkolach do 1 zł za każdą dodatkową godzinę opieki powyżej ustawowo darmowych pięciu. Wcześniej (do 31 sierpnia 2013 r.) wysokość pobieranych opłat zależała od decyzji samorządu. W skontrolowanych przez NIK gminach wahała się od 1,12 zł (Książ Wielkopolski) do 6,10 zł (Opole) za godzinę. Obecnie opłata jest jednakowa na terenie całej Polski, a podczas kontroli nie stwierdzono ani jednego przypadku pobierania opłat wyższych niż przewidziana w ustawie „złotówka”.

W związku z ograniczeniem wysokości opłat wnoszonych przez rodziców gminy potencjalnie traciły dużą część dochodów: w przypadku 21 skontrolowanych gmin łącznie 6,5 mln zł w okresie od 1 września do 31 grudnia 2013 r. Jednak w zamian za to do gmin zaczęły płynąć dotacje z budżetu państwa. Gminy skontrolowane przez NIK otrzymały ogółem 15,5 mln zł. Jak wskazują ustalenia kontroli, wysokość dotacji przyznanych poszczególnym gminom (z wyjątkiem jednej - Opole) była wyższa od kwot utraconych dochodów. Przyznane dotacje nie tylko wyrównały gminom potencjalne straty, ale w wielu wypadkach przewyższyły sumy, jakie pobierano od rodziców - nawet dwu- lub trzykrotnie. Wysokość dotacji skalkulowano bowiem tak, aby zniwelowały zmniejszenie opłat i zagwarantowały rozwój wychowania przedszkolnego w przyszłości, przygotowując m.in. gminy do zapewnienia miejsc wszystkim cztero- i trzylatkom.

Wdrożenie programu „Przedszkole za złotówkę” napotkało przeszkody w połowie gmin. W opinii wójtów problemy dotyczyły przede wszystkim organizacji zajęć dodatkowych. Wielu z nich miało trudności z interpretacją nowych przepisów dotyczących zasad finansowania tych zajęć oraz wykorzystania i rozliczania dotacji budżetowej. Nie wszystkim udało się też pokonać niechęć wykwalifikowanych nauczycieli, prowadzących wcześniej zajęcia dodatkowe za pośrednictwem prywatnych firm, do podjęcia pracy w przedszkolach za wynagrodzenie, jakie wynika z Karty Nauczyciela. Konieczność rezygnacji z niektórych zajęć dodatkowych ograniczyła ofertę edukacyjną przedszkoli i spotkała się ze sprzeciwem rodziców.

Zajęcia dodatkowe w przedszkolach publicznych w roku szkolnym 2013/2014 prowadzone były we wszystkich skontrolowanych gminach. Jednak jak wynikało z ustaleń wizytatorów z kuratoriów (na podstawie porównania aktualnie dostępnych rodzajów zajęć z ofertą w roku szkolnym 2012/2013), zakres zajęć dodatkowych zmniejszył się w ¼ przedszkoli: ograniczenia dotyczyły najczęściej kółek tanecznych, sportowych oraz języka angielskiego.

Od 1 września 2013 r. w większości gmin (81%) część lub wszystkie zajęcia dodatkowe w przedszkolach publicznych, wcześniej finansowane przez rodziców, były opłacane środkami z budżetów gmin. Tylko w

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: sobota, 30, sierpień 2014 07:00

Rafał Rudka

Odśłony: 1311

---

nielicznych placówkach organizowano zajęcia edukacyjne (język angielski, rytmika, zajęcia taneczne, gimnastyka korekcyjna) finansowane przez radę rodziców albo sponsora.

Dla części przedszkoli rządowy program „Przedszkole za złotówkę” stał się zachętą do poprawy oferty edukacyjnej. Kontrolerzy wskazują przykłady gmin, w których po przyznaniu dotacji zorganizowano przedszkolakom zajęcia dodatkowe, choć wcześniej takich zajęć nie prowadzono (np. Gorlice, Kalisz, Opole, Solec Kujawski, Tczew).

Warto docenić fakt, że w zdecydowanej większości przedszkoli publicznych i niepublicznych prowadzone są zajęcia dodatkowe z języka obcego, mimo iż aktualna podstawa programowego nie wymaga. Jest to istotne, ponieważ przedszkola powinny zapewnić dzieciom odpowiednie przygotowanie do podjęcia nauki w szkole podstawowej, a tam na etapie edukacji wczesnoszkolnej (klasy I-III) zajęcia z języka obcego prowadzi się obowiązkowo. Ministerstwo Edukacji Narodowej już przygotowało projekt zmiany podstawy programowej wychowania przedszkolnego, uwzględniający nauczanie języka obcego.

We wszystkich przedszkolach publicznych i niepublicznych (oprócz jednego) prawidłowo wywiązano się w latach szkolnych 2011/2012 i 2012/2013 z obowiązku przeprowadzenia analizy gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole, tzw. diagnozy przedszkolnej.

Od września ubiegłego roku gminy otrzymują sto złotych miesięcznie na każde dziecko w wieku przedszkolnym. Niemal wszystkie skontrolowane gminy (95%), dzieląc pieniądze pomiędzy placówki i ustalając wysokość dotacji dla przedszkoli niepublicznych, wbrew prawu (ale zgodnie z logiką) wyłączały z podstawy obliczenia m.in. wydatki na działalność przedszkoli z oddziałami specjalnymi lub integracyjnymi. W efekcie przedszkola niepubliczne otrzymywały dotacje formalnie zaniżone. Jednak zgodnie z wyjaśnieniami samorządów przedszkola niepubliczne najczęściej po prostu takich oddziałów nie prowadzą, nie ponoszą więc wydatków z tego tytułu. Przychylając się do takiego stanowiska, NIK przygotowała wniosek de lege ferenda, proponując zmianę przepisów w taki sposób, aby przy obliczaniu wysokości dotacji dla przedszkoli niepublicznych, do których nie uczęszczają dzieci niepełnosprawne, nie uwzględniano wydatków bieżących związanych z opieką nad dziećmi niepełnosprawnymi w przedszkolach publicznych z oddziałami integracyjnymi i przedszkolach specjalnych.

Z pełną treścią raportu można zapoznać się [TUTAJ](#).

Źródło: NIK